

Valsts prezidenta Egila Levita uzruna 23. politiski represēto personu salidojumā Ikšķilē

Publicēts pirms vairāk nekā 2 gadiem

Publicēts: 13.08.2022.

Godātie politiski represētie!

Dāmas un kungi!

Draugi!

I

Eiropas un pasaules vēsturē 2022. gads paliks kā ļoti garš un notikumiem piesātināts laiks. Ir vēl tikai augusta vidus, bet šķiet, ka šajā gadā jau noticis tik daudz. Pārāk daudz.

Krievijas agresija pret Ukrainu, Kremļa pastrādātie kara noziegumi un Ukrainas tautas ciešanas un upuri cīņā par brīvību mūsu laikam ir piešķirūši pavisam citu jēgu. Citu vērtējuma perspektīvu.

II

Raugoties uz notiekošo aiz Latvijas austrumu robežas, mēs varam novērtēt aizvadītajos gados kopīgi paveikto, lai nostiprinātu Latvijas neatkarību un drošību.

Mūsu dalība Eiropas Savienībā un NATO ir labākā Latvijas drošības garantija.

NATO samitos esmu guvis apstiprinājumu, ka ikviens NATO dalībvalstu zemes kvadrātmetrs ir vienlīdz drošs, un kopīgiem spēkiem tiks aizsargāts. No pirmās agresijas minūtes.

Vienlaikus – mums arī pašiem ir jābūt stipriem un spējīgiem sevi aizsargāt. Tādēļ esmu atbalstījis gan finansējuma pieaugumu valsts aizsardzībai un drošībai, gan vispārējā valsts aizsardzības dienesta ieviešanu.

III

Daudziem Rietumeiropā Krievijas sāktais karš un Ukrainā pastrādātie noziegumi tagad šķiet šokējoši un pārsteidzoši.

Mums – Krievijas kaimiņiem – tas nav nekas jauns vai negaidīts.

Dzīvojot gadsimtiem blakus Krievijai, mēs ļoti labi esam iepazinuši mūsu kaimiņtautu un nebūt neesam pārsteigti.

Tieši Baltijas valstis un Polija visu laiku brīdināja Eiropu par Krievijas draudiem. Taču naīvie, labticīgie rietumnieki, no kuriem daļa faktiski darbojās kā Kremļa, tā saucamie, “noderīgie idioti”, līdz šim šos brīdinājumus laida vājā.

Taču tagad daudziem no viņiem ir nokritušas zvīņas no acīm. Eiropa un Rietumi sāk saprast Krievijas patieso dabu.

IV

Latvija, Lietuva, Igaunija un Polija ir tās Eiropas valstis, kas mūsu kopējā Eiropas ārējā un drošības politikā ir uzņēmušās iniciatīvu. Eiropas politiskais gravitācijas centrs ir nedaudz pārvirzījies uz ziemeļaustrumiem.

Mēs iestājamies par visu nepieciešamo ieroču piegādi Ukrainai, par stingrām sankcijām pret Krieviju. Un mēs paši ļoti daudz palīdzam Ukrainai.

Pēdējā laikā ne tikai Latvijā, bet arī virknē Eiropas valstu, it sevišķi Igaunijā, Somijā, kas tieši robežojas ar Krieviju, tāpat arī Čehijā, kas patlaban ir Eiropas Savienības prezidentūras valsts, ir sākusies diskusija par krievu tūristiem Eiropā. Vai tas ir politiski un morāli attaisnojami: kamēr krievu armija slepkavo un dedzina Ukrainā, krievu tūristi mierīgi atpūšas Eiropā?

Atgādināšu, ka Latvija tūristu vīzas jau neizsniedz kopš kara pirmās dienas – 24. februāra. Taču citas valstis turpina izsniegt. Latvijā krievu tūristi iebrauc ne tikai ar Latvijas, bet arī citu Šengenas valstu, piemēram, Somijas vai Itālijas izsniegtajām tūristu vīzām.

Tādēļ uzskatu, ka Latvijai kopā ar Somiju, Igauniju, Čehiju un citām līdzīgi domājošām valstīm ir jāizvirza prasība turpmāk jau Eiropas līmenī pārtraukt tūristu vīzu izsniegšanu Krievijas pilsoņiem. Tās būtu papildu sankcijas pret Krieviju.

Protams, zinu, ka virkne Eiropas valstu, kur krievu tūristi atstāj daudz naudas, par šādu priekšlikumu nebūs sajūsmā. Arī Vācijas kanclers par to ir izteicis savas šaubas. Taču es uzskatu, ka par to ir jārunā. Jārunā principa pēc.

Tāpat es uzskatu, ka vienlaikus būtu arī jāpārskata pie mums, Latvijā, jau izdotās uzturēšanās atļaujas un vīzas. Tiem, kuri atbalsta Krievijas agresiju, tās būtu jāanulē. Taču jebkurā gadījumā tās principā vairs nebūtu jāpagarina, izņemot, ja konkrētā gadījumā ir pierādīti īpaši apstākļi.

Arī tiem Latvijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kuri turpmāk pieņems Krievijas pilsonību, uzturēšanās atļaujas vairs nedrīkst izsniegt. Viņiem mūsu valsts būs jāatstāj.

Iepriekšējo valdību tirgošanās ar uzturēšanās atļaujām, to nepamatotais devīgums, Krievijas pilsoņiem piešķirot uzturēšanās atļaujas, aiz kā tikai slēpās dažu politbiznesmeņu savtīgās intereses, ir radījis drošības riskus un veicinājis divvalodību. Ir laiks revidēt šīs neveiksmīgās un bīstamās politikas sekas.

V

Krievija, lai kādās valstiskajās formācijās arī tā nepastāvētu, vienmēr ir bijusi impēriskā un savus kaimiņus apdraudoša.

Nevainīgu cilvēku nogalināšana, spīdzināšana, pazemošana, deportācijas, cilvēka cieņas atņemšana – tas viss, kas šodien notiek Ukrainā, ir noticis arī šeit pie mums, Latvijā.

Neviens cits to nezinās labāk kā tieši jūs, dārgie represētie, kuri paši esat pārcietuši Latvijas okupāciju un Kremļa režīma īstenotās represijas pret latviešu nāciju.

VI

Mēs godinām un esam pateicīgi katram, kurš izturēja un pāri visam iznesa brīvības un neatkarības alkas.

Jūsu paaudzei, mums visiem kopā bija lemts atjaunot Latvijas neatkarību.

Trešajā atmodā, Latvijas tautas frontē, Neatkarības kustībā, Pilsoņu komitejās un janvāra barikādēs bija svarīga patiesa vēsturiskā atmiņa, pārliecība par mūsu taisnību un ticība Latvijai.

Politiski represēto personiskā pieredze un liecības toreiz bija stiprs un neapgāžams pierādījums par okupācijas varas noziegumiem, melīgumu un mūsu tautai nozagto dzīvi.

VII

Dārgie represētie!

Jūsu aizlauztie likteņi apsūdz un prasa vēsturisko taisnīgumu.

Šogad Tieslietu ministrijas paspārnē strādājošā ekspertu komisija pabeigs PSRS okupācijas varas nodarīto zaudējumu aprēķinu.

Ir ļoti grūti naudas izteiksmē novērtēt neskaitāmos salauztos likteņus un izpostītās dzimtas, nepiepildītos sapņus un pusgadsimta atpalcību no Eiropas normalitātes.

Tomēr vēsturiskais taisnīgums prasa, lai mēs pietādām norēķinu okupantiem. Ir jāizmanto ekspertu veiktie aprēķini un jāprasa Krievijai atlīdzināt nodarīto.

Vai Krievija to darīs? Katrā ziņā ne tagad un arī ne pārskatāmā nākotnē. Taču mums vienai ir jāprasa. Taisnības labad.

Gribu uzsvērt, ka aizvadītajos gados mēs neesam sagaidījuši no viņiem gatavību atzīt savus noziegumus, cilvēcisku atvainošanos un vēlmi izlīgt ar pagātni.

Tā vietā Krievija lepojas ar saviem pastrādātajiem noziegumiem un turpina to pašu darīt tālāk, pastrādājot arvien jaunus noziegumus šobrīd Ukrainā.

VIII

Par spīti visam mums ir izdevies atjaunot un nostiprināt mūsu Latvijas neatkarību, lai nodrošinātu latviešu nācijas pastāvēšanu un katra cilvēka tiesības un brīvības.

Šogad aprit 18 gadu, kopš esam Eiropas Savienības un NATO dalībvalsts. Un tas ir dziļi simboliski, ka šoruden Saeimas vēlēšanās pirmo reizi balsos mūsu pilsoņi, kuri pirms 18 gadiem ir piedzimuši jau Eiropas Savienībā.

Esmu pārliecināts, ka jūs katrs sekojat līdzī norisēm politikā, esat ar skaidru pārliecību par Latvijas nākotni un pilsoniski aktīvi ne tikai tad, kad jābalso vēlēšanās, bet arī ikdienā.

IX

Šodien vērsos pie katra no jums – 1. oktobrī iesim visi uz vēlēšanām un atbildīgi ievēlēsīm 14. Saeimu.

Aicinu jūs katru uzrunāt un ņemt līdzī balsot savus bērnus un mazbērnus, arī kaimiņus un draugus.

Tā ir liela privilēģija – pašiem noteikt, kāda būs ar Latviju nākamajos četros gados. Šādu iespēju nedrīkst izniekot.

Piedalīsimies un izlemsim paši, kā visi kopā dzīvosim tālāk! Un neatdosim savas izvēles iespējas citiem – tiem, kuri Latvijai nevēl labu.

Tādēļ es gribu vēlreiz uzsvērt – balsosim atbildīgi un prasīgi!

Neticēsim tukšiem solījumiem un nepaļausimies laimes lāča vedējiem! Sekosim līdzī katra darbiem un paveiktajam! Un galvenais – būsim kritiski! Kritisks vēlētājs ir demokrātijas pamats.

Vērtēsīm katru pēc izdarītā, nevis – solītā.

Šis laiks ir sarežģīts, un nākamajai Saeimai un valdībai būs jāpieņem gudri un tālredzīgi lēmumi. Vēlēsim tādus tautas priekšstāvjus, kuri ar to tiks galā!

X

Godātie klātesošie!

Mūs visus vieno ticība Latvijai.

Paldies jums katram par paveikto, kas stiprinājis Latviju un mūsu nāciju!

Lai jums šodien daudz prieka brīžu un jauku sarunu draugu lokā!

Tiekamies nākamgad! Šajā pašā vietā un šajā pašā laikā.

Saistītas tēmas

[Egils Levits](#)

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidenta-egila-levita-uzruna-23-politiski-represeto-personu-salidojuma-ikskile>